

N:o 32.

Ank. till Riksd. kansli den 1 maj 1902, kl. 5 e. m.

Betänkande, i anledning af motioner med förslag till särskilda förordningar angående ändrad lydelse af § 10 i bränvinstillverkningsförordningen, angående ändring af vissa paragrafer i bränvinsförsäljningsförordningen samt angående fördelning af de för tillverkning och försäljning af bränvin utgående afgifter.

(2:a A.)

Inom Andra Kammaren har af herr *Ivar Månsson* och tjugotre andra af kammarens ledamöter väckts en motion, n:o 132, så lydande:

»Den, på grund deraf att kommunalskattekomitén tagit saken under sin behandling, under senaste riksdagar undanskjutna frågan om ändrad fördelning af bränvinsförsäljningsavgifter och vinstmedel synes oss nu, efter det komitén afgifvit sitt förslag, böra bringas under Riksdagens pröfning.

Enligt detta komiténs förslag skulle hufvudsakligen, genom att äfven för bränvin, som nu undgick försäljningsavgift, en sådan under benämning särskild avgift komme att erläggas med 10 öre per liter samt genom öfverflyttning af 10 öre per liter från tillverkningsavgiften till förutnämnda särskilda avgift, som skulle disponeras till kommunalfördelning, det beaktansvärda ändamålet vinnas, att de med så höga kommunalutskylder, såväl i medeltal som i allmänhet, belastade landtkommunerna erhöle en väl be-

höfelig och rättvis lindring i dessa utan att de inkomster, stadskommunerna hade af dessa försäljningsavgifter och vinstmedel, komme att minskas, utan snarare tvärtom.

Af de beräkningar, komitén låtit verkställa, framgår nemligen, att per invånare för tillverknings- och försäljningsåret 1897—1898 hade i genomsnitt stadskommunerna 5 kronor 81 öre och landtkommunerna 32,6 öre mot om komiténs förslag då varit gällande respektive 6 kronor 33,5 öre för de förra och 2 kronor 09,2 öre för de senare. Huru kommunalutskylderna i vidsträckt bemärkelse ställa sig för de båda olika slagen af kommuner framgår deraf, att samtliga under år 1897 influtna kommunala utskylder, personella avgifter oberäknadt, approximativt fördelade på de olika fyrkslagen för landtkommunerna, utgjorde:

per jordbruksfyrk	88,9 öre	
» annan fastighetsfyrk	62,9 »	
och » inkomstfyrk	52 »	mot

för stadskommunerna:

respektive 56,8 öre för fastighetsfyrk och 48,2 öre per inkomstfyrk, ofter enahanda grund beräknadt, hvarvid dock den för de förra så omfattande kostnaden för vägunderhållet ej är medtagen, men för de senare deremot den motsvarande posten för underhåll af gator och dylikt är medräknad.

Enligt komiténs förut omnämnda beräkningar, skulle vidare hushållningssällskapens andel, derest förslaget 1897—1898 varit gällande, minskats med omkring 400,000 kronor, men landstingens andel blifvit nästan lika, som den i verkligheten var. Detaljsiffrorna för de olika hushållningssällskapen, landstingen och stadskommunerna, som återfinnas i komiténs betänkande, äro för omständliga att här återgifvas.

Förslagets innebörd för öfrigt samt formella anordning framgår af våra hemställanden. Dervid är dock att bemärka, att, då enligt komiténs förslag den till statsverket ingående tillverkningsavgiften skulle genom öfverflyttning af 10 öre per liter till kommunalfördelning hafva minskats med inemot 3,800,000 kronor, men en sådan minskning icke nu med den väsentliga förändring statsverkets penningbehof sedan dess undergått kan vara tillräddig, en höjning af förstnämnda afgift vidtagits i vårt förslag. Vi vilja därför föreslå, att tillverkningsavgiften, som skall tillfalla statsverket, bibehålles vid nuvarande 50 öre per liter, samt i öfrigt komiténs förslag med en särskild afgift af 20 öre och försäljningsavgift

af 5 öre per liter, hvilket gör en förhöjning af skatten i sin helhet af 10 öre per liter. En sådan förhöjning torde vara försvarbar, dels med fästadt afseende å penningvärdets fall sedan den tid nuvarande skatt åsattes, dels också för vinnande af det sedliga syftet, att genom varans fördyring minska förbrukningen.

En mera fullständig utredning af frågan och motivering för vårt förslag återfinnas i kommunalskattekomiténs betänkande, hvaraf de, som så önska, torde vara i tillfälle att taga del.

Vi tillåta oss därför föreslå, att Riksdagen må besluta för sin del antaga följande

Förordning

angående ändrad lydelse af § 10 i förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin den 13 juli 1887.

§ 10.

1:o. För bränvin tillverkad inom landet skall efter afdrag af två procent, som äro skattefria, tillverkaren påföras dels tillverknings skatt med 50 öre och dels särskild afgift med 20 öre för hvarje liter af normalstyrka, hvarmed förstås bränvin, som vid + 15° å Celsii termometer innehåller 50 volymprocent alkohol.

2:o. Inbetalning af tillverknings skatt och nyssnämnda särskilda afgift verkställs i landtränteriet, dock hvarje gång icke för mindre än 1,500 liter.

3:o. Vid utförsel af bränvin må, efter hvad särskildt finnes stadgadt, åtnjutas restitution med 71,4 öre för hvarje liter renadt och med 70 öre för hvarje liter icke renadt bränvin af normalstyrka.

4:o. Restitution af tillverknings skatt må under de villkor och den kontroll Kongl. Maj:t vill föreskrifva åtnjutas för bränvin, som vid staten tillhörigt krutbruk användes för tillverkning af krut, afsedt för krigsbruk eller för öfningar i försvarsändamål, för finkelolja, afsedd för tekniska ändamål, samt för bränvin, som gjorts till förtäring obrukbart (denaturerats).

För bränvin, som denaturerats vid bränneri, der tillverkningsrätt gäller, må åtnjutas skattefrihet.

Afgift för undersökning af finkelolja i och för restitution af tillverkningskatt utgår med två öre och för denaturering af bränvin med ett öre för hvarje liter af normalstyrka.

5:o. Den i mom. 1 här ofvan omförmälda särskilda afgift fördelas emellan kommuner, landsting och hushållningssällskap på sätt särskildt finnes stadgadt.»

Under hänvisning till motiven i förestående motion, föreslå samme motionärer ytterligare, i motionen n:o 133, att Riksdagen måtte besluta för sin del antaga följande

»Förordning

angående ändrad lydelse af § 11 mom. 2, § 17 mom. 2 och 3, § 18 mom. 1, 4, 6 och 7, § 22 och § 41 mom. 3 i förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895.

§ 11.

2:o. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka villkor och bestämmelser all den minuthandel med och utskänkning af bränvin inom köping eller socken å landet, hvilken eljest skall enligt nästföregående mom. å auktion utbjudas, må kunna åt bolag öfverlätas. För dylikt bolag gälle i tillämpliga delar hvad som stadgas om bolag i stad.

§ 17.

2:o. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omförmäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkingsrättigheter erlägges afgift med 5 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt § 16 blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

3:o. Bolag, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin inom en kommun, skall för hvarje sålunda öfvertagen rättighet erlägga årlig afgift för 3,000 liter med 150 kronor.

§ 18.

1:o. Bolag, som i § 9 mom. 2 omförmäles, skall hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och öfvervaka minuthandel med och utskänkning af bränvin inom staden och må icke afse att bereda vare sig delegarne vinning utöfver årlig ränta med högst fem procent å de af delegarne tillskjutna kontanta medel eller staden någon ekonomisk fördel utöfver den andel i bolagets vinstmedel, som enligt hvad särskildt finnes stadgadt kan densamma tillkomma. Delegarne i bolaget skola vara mer än dubbelt så många som antalet ledamöter i dess styrelse, dock ej färre än nio, af hvilka åtminstone sex böra vara boende i staden.

4:o. Bolaget skall till fördelning, på sätt särskildt finnes stadgadt, afstå hela den å bolagets rörelse uppkomna nettovinsten, deri inberäknade de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af försäljningsrättighet enligt mom. 2 här ofvan. Bolaget åligger att inom februari månads utgång efter försäljningsårets slut hafva till vederbörande aflemnat sagda nettovinst. Då bolag upplöses, skall, der ej annorledes i laga ordning bestämts, jemväl det öfverskott af bolagets tillgångar, som kan uppstå, sedan bolagets samtliga skulder blifvit guldna samt de af delegarne tillskjutna medel återbetalts, fördelas i likhet med bolagets årliga nettovinst, skolande stadens andel af öfverskottet dock alltid utgöra hälften.

6:o. Granskning af bolags förvaltning och räkenskaper skall hvarje år i januari eller februari månad å dag, som af Konungens befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka två utses af stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstuga, två af landstinget samt en af Konungens befallningshafvande. I stad, som icke deltager i landsting, utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af Konungens befallningshafvande. Revisorerna skola antingen ibland eller utom sig utse två personer att å deras vägnar deltaga i inventering af bolagets tillgångar vid löpande försäljningsårets slut. Öfver revisionen afgifva revisorerna berättelse, hvilken utom redogörelse för bolagets ekonomiska ställning och förvaltning samt hvad öfrigt

revisorerna kunna finna skäl omnämna skall innehålla dels yttrande, huruvida bolaget förvaltats i öfverensstämmelse med det i 1 mom. här ofvan angifna syfte, dels till- eller afstyrkande af ansvarsfrihet. Af revisionsberättelsen, vid hvilken affattande de föreskrifter skola iakttagas, som kunna komma att af kontroll- och justeringsbyrån meddelas, skola före februari månads utgång exemplar öfversändas till Konungens befallningshafvande, stadsfullmäktige eller allmän rådstuga, landstinget samt nyssnämnda byrå, och skall inom samma tid revisionsberättelsen på bolagets bekostnad offentliggöras i någon af ortens tidningar. Revisorerna äfvensom deras här ofvan nämnda ombud ega att af bolaget åtnjuta ersättning efter tredje klassen i gällande resereglemente.

7:o. Landsting och stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstuga ega att besluta om ansvarsfrihet för bolag. Vägrar någondera ansvarsfrihet, skola skälen därför uppgifvas, och ärendet hänskjutas till Konungens befallningshafvande, hvilken deri fatte beslut.

§ 22.

Angående fördelningen af de afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom af den nettovinst på rörelsen, som bolag skall afstå, finnes särskildt stadgad.

§ 41.

3:o. Underlåter bolag att inom den i § 18 mom. 4 föreskrifna tid till vederbörande aflemna der omnämnda vinstmedel, varde desamma genast utmätta.»

Slutligen föreslå motionärerna, i motionen n:o 134, likaledes under åberopande af motiven i ofvanstående motion angående ändrad lydelse af § 10 i bränvinstillverkningsförordningen, att Riksdagen måtte besluta för sin del antaga följande

»Förordning

angående fördelning af de för tillverkning och försäljning af bränvin utgående afgifter.

§ 1.

Af det belopp, som under kalenderåret enligt till finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå inkomna uppgifter influtit af den i § 10 mom. 1 af förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin den 13 juli 1887 omförmälda, tillverkaren påförda särskilda afgift, med afdrag af derå belöpande andel i den under samma tid såsom restitution på grund af bränvinets utförsel eller denaturering utbetalade summa, ega hushållningssällskapen i länen tillsammans bekomma en åttandedel, derest denna åttandedel icke öfverstiger 1,000,000 kronor, i hvilket fall hushållningssällskapen erhålla endast sistnämnda belopp. Fördelningen emellan de särskilda hushållningssällskapen, hvilken verkställes af statskontoret, sker efter folkmängden inom hvarje sällskaps område. Återstoden af ifrågavarande medel fördelas på sätt i § 2 mom. 3 här nedan sägs.

§ 2.

1:o. De afgifter, som enligt §§ 17 och 20 i förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895 inflyta för rättigheter till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, insättas i vederbörande landskontor, som fördelar desamma på länets samtliga stads- och landsbygdskommuner efter folkmängden. De i Stockholms stad influtna afgifterna tillfalla i sin helhet staden.

2:o. Af den nettovinst på rörelsen, som det enligt § 18 i nyssnämnda förordning åligger bolag, hvilket fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin inom en kommun, att afstå, tillfaller hälften den kommun, der bolagets verksamhet drifves.

Skulle nämnda hälft uppgå till högre belopp än som motsvarar 5 kronor å hvar och en af kommunens invånare, dessas antal beräknadt i enlighet med de af statistiska centralbyrån senast offentliggjorda folkmängdsuppgifter, varde dock den kommunen tillkommande andel nedsatt till det

belopp, som efter nämnda beräkningsgrund på kommunen belöper; och gånge öfverskottet till fördelning på sätt i nästföljande mom. rörande den andra hälften af bolagsvinsten finnes föreskrifven.

3:o. Återstående hälften af bolagets nettovinst insättes i statskontoret, som har att fördela densamma jemte det efter afdrag af hushållningssällskapens anpart till fördelning återstående beloppet af den i § 1 nämnda särskilda afgift på följande sätt:

en sjettedel fördelas på rikets samtliga landstingsområden och de städer, som ej deltaga i landsting, efter folkmängden; och

fem sjettedelar fördelas emellan rikets samtliga stads- och landsbygdskommuner, likaledes efter folkmängden.

§ 3.

Rörande användningen af de medel, som enligt denna förordning tillfalla kommuner, landsting och hushållningssällskap, skall, der chefen för finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.»

Förestående förslag till förordningar äro ordagrant hemtade ur motsvarande förslag i det af kommunalskattekomitéen den 18 maj 1900 afgifna betänkande, allenast med den olikhet, att, under det komitéen föreslår en nedsättning af bränvinstillverkningskatten till 40 öre, motionärerna, på angifna grunder, föreslå dess bibehållande vid i nu gällande förordning stadgade 50 öre äfvensom en deraf betingad höjning af de af kommunalskattekomitéen föreslagna restitutionsbelopp, från 61,2 öre för hvarje liter renadt och 60 öre för hvarje liter icke renadt bränvin af normalstyrka till resp. 71,4 och 70 öre.

Mot det af motionärerna framställda förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 10 i bränvinstillverkningsförordningen synas emellertid konstitutionella betänkligheter af sådan betydelse föreligga, att de torde böra anses utgöra hinder för att tillstyrka detta förslag. Bränvinstillverkningskatten är nemligen en till staten ingående bevilling, om hvilken det enligt regeringsformen tillkommer Riksdagen ensam att besluta och som enligt samma grundlag skall utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillingen af Riksdagen fastställd blifver. Den för

andra än statsändamål afsedda »särskilda afgift», hvilken enligt motionärernas förslag skulle för inom landet tillverkad bränvin påföras tillverkaren, är deremot icke af bevillnings natur. Att i samma förordning sammanföra två till sin konstitutionella art hvarandra så olika skatter synes icke böra ifrågakomma. Vid sådant förhållande och då ifrågavarande förslag utgör förutsättning såväl för den ökade beskattningen å bränvin som ock för en förändrad fördelning af de bränvinsförsäljningsafgifter, som nu utgå till landsting, hushållningssällskap samt stads- och landtkommuner, synes frågan ensamt på denna grund icke kunna vinna bifall. Härtill kommer, att kommunalskattekomiténs hela förslag i ifrågavarande hänseende hvilat på den bestämda förutsättningen, att statsverkets inkomster, som vid tiden för komiténs arbeten ansågos vara större än statsverkets behof då kräfde, förty kunde och borde användas för de i behof varande kommunerna, särskildt landsbygdens. Utskottet behöfver emellertid icke erinra om den väsentliga förändring, som härutinnan inträdt på grund af de ökade utgifter, som det nästlidet är antagna härordningsförslaget oundvikligen påkallar. I detta afseende bör särskildt erinras, att chefen för finansdepartementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 21 december 1900 anført, att till täckande af statsverkets behof af ökade inkomster kunde bland andra utvägar ifrågasättas förhöjning af bränvinstillverkningskatten med 10 öre för liter. Det vid nästlidet års riksdag för behandling af härordningsförslaget tillsatta särskilda utskottet n:o 1 anförde rörande denna fråga följande:

»I likhet med departementschefen anser utskottet en höjning af bränvinstillverkningskatten från 50 till 60 öre per liter vara lämplig, helst sådant måhända skulle i någon mån minska bränvinskonsumtionen. Denna skatteförhöjning och deraf påkallad förhöjning i tullsatserna å spirituosa läser dock kunna antagas bereda statsverket en ökad inkomst af 3,500,000 kronor.»

Utskottets berörda uttalande inflöt ock i oförändrad form i nästlidet års Riksdags skrifvelse till Konungen, n:o 120, i anledning af propositionen angående ny härordning m. m.

Samtliga dessa förhållanden i förening ådagalägga tydligen, att motionärernas förslag, hvilket afser att för annat än direkt statsändamål använda någon del af bränvinstillverkningsafgiften, äfven om den anordnas på annat sätt, icke kan biträdas.

Till öfvervägande kvarstår då endast frågan, huruvida en förändring bör vidtagas i de i § 22 af bränvinsförsäljningsförordningen angående

afgifternas fördelning gifna bestämmelser. I detta afseende måste det medgifvas, att de anspråk på en förändrad fördelningsgrund, som efter tillkomsten af nu gällande fördelning, bestämd genom kongl. förordningen den 29 maj 1885, flerfaldiga gånger förekommit, icke torde kunna med fog i längden afvisas. Det återstår således endast att tillse, huruvida förslag i sådant afseende nu bör framläggas; och många skäl skulle här för talat, derest denna fråga fristående förelegat. Men såsom utgörande ett bihang till och stald i beroende af förslag till förändringar i andra ämnen — förändringar, hvilka utskottet, på sätt ofvan anförts, icke kunnat tillstyrka — synes denna fråga, hvilken med hänsyn till dess vidd och omfattning samt betydande verkningar i flera riktningar bör för sig sjelf behandlas och bedömas, icke nu böra utbrytas från det sammanhang, i hvilket den af motionärerna blifvit stald. Ehuru utskottet därför icke ansett sig böra framkomma med ett direkt förslag till ändring i stadgandena om bränvinsförsäljningsmedlens fördelning, har utskottet likväl ansett sig böra utarbета och vid detta betänkande foga statistiska uppgifter rörande ifrågasvarande medels fördelning under vissa perioder.

Slutligen hafva motionärerna ock ifrågasatt medgifvande att inom andra landtkommuner än köpingar inrätta bolag för bränvinsförsäljning. Då emellertid motionärerna icke ifrågasatt, att berörda förslag skulle antagas annat än i sammanhang med öfriga af dem föreslagna ändringar i bränvinslagstiftningen, men dessa ändringar icke kunnat af utskottet tillstyrkas, torde icke heller nu förevarande förslag böra vinna bifall. Under sådana förhållanden saknar utskottet anledning att närmare undersöka, hvilken betydelse bolags inrättande på landsbygden kan, från nykterhetssynpunkt sedt, ega.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet:

1:o) att ifrågasvarande, af herr Månsson m. fl. väckta motion med förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 10 i bränvinstillverkningsförordningen icke måtte af Riksdagen bifallas;

2:o) att den af herr Månsson m. fl. väckta motion med förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 11 mom. 2, § 17 mom. 2 och 3, § 18 mom. 1, 4, 6 och 7, § 22 och § 41 mom. 3 i bränvinsförsäljningsförordningen, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

3:o) att icke heller den af herr Månsson m. fl. väckta motion med förslag till förordning angående fördelning af de för tillverkning och försäljning af brännvin utgående afgifter måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 maj 1902.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Bilaga till bevillningsutskottets betänkande N:o 32.

Brännvinsförsäljningsmedlens fördelning

(enligt kontroll- och

	1886—1887	
	Kronor	öre
Stockholms stad	1,131,905	77
Stockholms län	124,301	31
deraf landstinget	31,131	10
» hushållningssällskapet	20,751	76
» stadskommuner	46,236	18
» landsbygdskommuner	26,182	27
Upsala län	174,878	03
deraf landstinget	43,255	43
» hushållningssällskapet	25,711	80
» stadskommuner	83,077	52
» landsbygdskommuner	22,833	28
Södermanlands län	177,743	73
deraf landstinget	44,406	47
» hushållningssällskapet	27,394	64
» stadskommuner och en köping med bolag	84,764	39
» landsbygdskommuner	21,178	23
Norrköpings stad	90,792	12
Östergötlands läns landstingsområde	196,688	50
deraf landstinget	44,871	17
» hushållningssällskapet	43,614	61
» stadskommuner	57,611	30
» landsbygdskommuner	50,591	42
Jönköpings län	161,888	56
deraf landstinget	40,116	79
» hushållningssällskapet	26,847	66
» stadskommuner	62,317	97
» landsbygdskommuner	32,606	14

under nedannämnda försäljningsår

justeringsbyråns berättelser).

1891—1892		1896—1897		1899—1900		Belopp för hvarje invånare, beräknadt efter folkmängden den 31 december			
						1886		1899	
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1,264,564	33	1,917,272	18	2,169,487	86	5	07	7	17
138,180	24	185,545	59	245,718	96				
35,014	20	46,607	72	61,610	54				
23,427	30	31,950	74	41,807	69				
53,450	26	67,860	52	93,134	24	4	54	6	55
26,288	48	39,126	61	49,166	49		18		32
176,397	36	231,259	49	278,288	63				
43,799	86	57,311	58	69,564	69				
26,593	77	35,360	64	42,934	28				
83,035	75	109,721	66	133,077	14	3	46	4	94
22,967	98	28,865	61	32,712	52		24		33
221,819	90	347,995	26	450,999	82				
55,409	60	86,983	82	112,724	23				
33,718	59	52,326	47	67,319	03				
108,001	20	173,137	18	226,768	97	4	31	8	22
24,690	51	35,547	79	44,187	59		16		31
137,524	32	180,669	86	199,091	71	3	13	4	91
224,329	31	340,352	92	408,993	35				
55,047	91	77,324	26	93,928	77				
56,800	53	77,231	71	91,020	54				
81,374	41	116,397	72	144,657	96	2	95	6	34
51,106	46	69,399	23	79,386	08		23		37
169,525	01	227,005	74	287,960	37				
42,097	79	56,055	33	71,213	22				
28,514	63	38,702	98	48,882	43				
63,286	25	79,800	67	103,885	07	2	61	3	76
35,626	34	52,446	76	63,979	65		18		36

	1886—1887	
Kronobergs län	124,488	65
deraf landstinget	30,207	35
» hushållningssällskapet	20,820	22
» stadskommunen och en köping med bolag.....	37,787	22
» landsbygdskommuner	35,673	86
Kalmar län	233,286	06
deraf landstinget	58,147	67
» hushållningssällskapet	37,308	10
» stadskommuner och 4 (1899 två) köpingar med bolag.....	102,459	55
» landsbygdskommuner	35,370	74
Gotlands län	48,553	79
deraf landstinget	11,937	94
» hushållningssällskapet	7,777	35
» stadskommunen	18,798	12
» landsbygdskommuner	10,040	38
Blekinge län	182,392	06
deraf landstinget	44,937	07
» hushållningssällskapet	27,319	45
» stadskommuner.....	81,478	98
» landsbygdskommuner	28,656	56
Kristianstads län.....	136,329	83
deraf landstinget	33,082	94
» hushållningssällskapet	24,347	59
» stadskommuner (och 1899 1 köping).....	32,375	23
» landsbygdskommuner	46,524	07
Malmö stad	127,591	19
Malmöhus läns landstingsområde	323,052	67
deraf landstinget	73,299	10
» hushållningssällskapet	66,076	62
» stadskommuner och 1 köping.....	123,104	55
» landsbygdskommuner	60,572	40

1891—1892		1896—1897		1899—1900		Per invånare			
						1886		1899	
123,219	79	174,849	02	227,854	26				
30,161	15	42,723	35	56,016	59				
21,251	45	29,966	96	38,476	19				
38,110	57	53,893	11	78,232	32	6	08	9	52
33,696	62	48,265	60	55,129	16		22		36
254,564	33	375,095	90	452,334	15				
63,649	51	93,605	85	112,579	65				
40,757	72	59,155	81	71,288	44				
112,656	89	170,568	94	206,455	98	3	47	6	41
37,500	21	51,765	30	62,010	08		16		30
52,157	79	86,881	23	98,627	46				
12,905	39	21,616	55	24,554	90				
8,428	06	13,627	63	15,740	88				
21,046	03	38,907	24	43,050	88	2	79	5	26
9,778	31	12,729	81	15,280	80		21		34
180,273	26	236,642	30	301,657	46				
44,645	51	58,777	68	75,293	45				
27,824	37	37,183	35	47,233	71				
79,877	66	104,142	54	139,089	34	2	73	4	03
27,925	72	36,538	73	40,040	96		25		36
141,375	63	252,985	60	332,563	89				
34,364	42	61,027	99	79,610	80				
25,702	93	42,413	82	54,255	88				
32,229	13	69,317	47	91,472	80	2	31	5	91
49,079	15	80,226	32	107,224	41		21		52
132,814	96	228,769	92	271,662	67	2	81	4	55
400,534	04	617,299	52	760,687	56				
94,692	85	143,423	18	176,553	56				
78,720	70	122,523	28	149,781	08				
161,241	52	235,521	01	288,431	98	2	22	4	10
65,878	97	115,832	05	145,920	94		23		53

	1886—1887	
Hallands län	160,587	66
deraf landstinget	40,302	53
» hushållningssällskapet	24,882	93
» stadskommuner.....	67,574	64
» landsbygdskommuner	27,827	56
Göteborgs stad	505,176	57
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	267,035	97
deraf landstinget	47,046	32
» hushållningssällskapet	102,293	81
» stadskommuner och en köping	67,896	04
» landsbygdskommuner	49,799	80
Elfsborgs län	229,936	78
deraf landstinget	56,367	23
» hushållningssällskapet	37,890	93
» stadskommuner och en köping	81,105	97
» landsbygdskommuner	54,572	65
Skaraborgs län	252,189	49
deraf landstinget	63,215	29
» hushållningssällskapet	40,331	18
» stadskommuner och (1899) en köping	112,002	54
» landsbygdskommuner	36,640	48
Vermlands län.....	184,173	26
deraf landstinget	45,882	80
» hushållningssällskapet	31,850	87
» stadskommuner och en (1899 två) köpingar.....	68,626	73
» landsbygdskommuner	37,812	86
Örebro län	187,127	21
deraf landstinget	47,521	94
» hushållningssällskapet	30,063	61
» stadskommuner.....	83,480	62
» landsbygdskommuner	26,061	04
Vestmanlands län	210,126	07
deraf landstinget	52,501	58
» hushållningssällskapet	30,835	44
» stadskommuner.....	108,031	25
» landsbygdskommuner	18,757	80

1891—1892		1896—1897		1899—1900		Per invånare			
						1886		1899	
181,061	15	239,922	95	303,329	38				
45,619	80	59,536	89	74,586	48				
28,072	56	37,338	87	46,642	51				
81,588	50	106,551	34	127,260	91	3	71	4	88
25,780	29	36,495	85	54,839	48		23		47
494,957	59	585,338	47	713,713	52	5	44	5	62
317,427	60	384,692	82	466,666	40				
58,504	01	74,239	21	89,742	26				
111,214	19	131,631	10	160,331	28				
108,453	94	120,226	91	142,504	74	4	78	8	15
39,255	46	58,595	60	74,088	12		28		34
287,327	80	396,853	15	511,149	98				
69,781	81	97,012	89	124,810	25				
45,470	84	63,461	37	80,753	44				
101,053	46	145,753	36	190,512	08	3	48	5	45
71,021	69	90,625	53	115,074	21		21		47
273,661	02	354,534	17	463,552	50				
68,668	12	88,605	46	116,167	39				
43,815	03	57,524	56	74,017	03				
122,543	90	146,799	37	208,704	53	5	65	8	87
38,633	97	61,604	78	64,663	55		15		29
258,424	87	386,499	62	502,286	16				
64,486	74	96,483	91	125,355	25				
42,022	54	61,972	30	79,417	94				
111,126	08	171,556	28	227,523	27	3	68	8	69
40,789	51	56,487	13	69,989	70		15		30
227,879	16	333,200	43	413,793	07				
57,691	15	84,532	30	105,231	30				
35,925	62	52,557	04	65,392	32				
105,033	12	154,090	17	191,220	78	4	58	7	24
29,229	27	42,020	92	51,948	67		15		30
223,429	52	332,118	14	461,200	86				
55,805	88	82,976	69	115,239	86				
33,226	36	49,279	44	67,316	53				
112,382	77	167,957	59	239,013	25	5	55	8	66
22,014	51	31,904	42	39,631	22		16		33

	1886—1887	
Kopparbergs län	132,632	33
deraf landstinget	32,689	40
» hushållningssällskapet	23,074	76
» stadskommuner.....	38,246	43
» landsbygdskommuner	38,621	74
Gefle stad	53,849	58
Gefleborgs läns landstingsområde	183,836	72
deraf landstinget	59,403	82
» hushållningssällskapet	36,416	40
» stadskommuner.....	61,158	66
» landsbygdskommuner	26,857	84
Vesternorrlands län.....	195,696	72
deraf landstinget	48,716	57
» hushållningssällskapet	30,876	27
» stadskommuner.....	87,125	25
» landsbygdskommuner	28,978	63
Jemtlands län	86,320	62
deraf landstinget	21,580	15
» hushållningssällskapet	14,069	89
» stadskommunen	37,551	33
» landsbygdskommuner	13,119	25
Vesterbottens län	78,880	64
deraf landstinget	20,076	63
» hushållningssällskapet	13,993	12
» stadskommuner.....	28,716	58
» landsbygdskommuner	16,094	31
Norrbottnens län	58,626	84
deraf landstinget	15,017	76
» hushållningssällskapet	10,843	47
» stadskommuner.....	17,783	16
» landsbygdskommuner	14,982	45

1891—1892		1896—1897		1899—1900		Per invånare			
						1886		1899	
149,959	23	212,459	20	325,589	25				
36,966	29	52,148	60	79,345	29				
26,188	63	37,369	13	53,823	69				
43,879	72	59,477	98	107,087	81	3	92	9	14
42,924	59	63,463	49	85,332	46		20		42
62,126	42	143,083	52	176,741	27	2	55	6	24
183,006	14	249,836	94	313,863	05				
61,268	82	57,323	54	72,117	27				
38,722	39	59,742	21	74,877	49				
50,663	06	90,211	44	112,496	05	4	38	7	03
32,351	87	42,559	75	54,372	24		16		29
285,484	69	436,255	67	568,636	21				
70,569	96	107,561	36	138,625	71				
43,461	78	65,731	36	84,395	84				
127,528	88	194,124	23	235,816	08	5	34	9	44
43,924	07	68,838	72	109,798	58		16		53
90,687	02	127,674	31	167,694	67				
22,658	—	31,911	39	41,910	86				
15,230	46	21,697	35	28,232	59				
37,000	25	50,998	30	68,263	20	7	58	10	02
15,798	31	23,067	27	29,288	02		14		28
110,971	67	154,527	35	213,913	17				
27,722	97	38,612	19	53,450	17				
18,700	98	26,678	81	36,066	22				
44,871	57	59,470	37	86,638	52	7	08	17	05
19,676	15	29,765	98	37,758	26		14		27
96,784	20	177,443	38	276,233	18				
24,102	49	44,276	63	68,878	65				
16,168	21	28,554	85	42,991	54				
38,630	88	77,688	35	127,534	28	2	45	9	64
17,882	62	26,923	55	36,828	71		16		31

Reservationer:

af herr *Bergendahl*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen måtte — med uttalande af sitt godkännande *ej mindre* af motionärernas förslag i afsende å införandet af särskild afgift af 20 öre för hvarje liter tillverkad brännvin af normalstyrka, *än äfven* af hufvudprinciperna i motionärernas förslag angående fördelningen af berörda särskilda afgift och af brännvinsförsäljningsavgifterna, dessa senare reducerade på sätt motionärerna hemställt — i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t, efter föregången utredning, till näst instundande Riksdag inkomma med förslag till ändringar i gällande brännvinslagstiftning i ofvan antydda hänseenden;

af herr *O. A. Ericsson*, som anført:

»Inom utskottet har jag framhållit den mening, att något bort göras i motionernas riktning. Jag anser nemligen en revision af gällande bestämmelser om beskattningen af brännvinsförsäljningen och skattemedlens fördelning vara af högsta behovet påkallad.

Enligt uppgifter, som återfinnas i kommunalskattekomiténs betänkande, har t. ex. under försäljningsåret 1897—1898 det på annat sätt än genom bolag försålda brännvin, för hvilket försäljningsavgift ej erlagts, uppgått till närmare 9 millioner liter. Här af framgår, hvilken ökning i inkomster af brännvinsbeskattningen skulle åstadkommas, derest enligt motionärernas förslag två tredjedelar af den nuvarande försäljningsavgiften i stället lades på tillverkningen.

Vidkommande fördelningen af de s. k. bränvinsförsäljningsmedlen så finner man äfven i samma komités betänkande, att under ofvannämnda år tilldelats stadskommunerna ett belopp, som i genomsnitt motsvarat 5 kronor 81 öre per invånare, då deremot landtkommunerna erhållit ett belopp, som endast motsvarat 32,6 öre per invånare; och detta oaktadt ett långt större behof af hjälp för de flesta af landsbygdens kommuner förefinnes, hvarom man också finner en utredning i nämnda komitébetänkande.

Den mening kan således icke med skäl vederläggas, att en revision af gällande bestämmelser om beskattningen af bränvinsförsäljningen bör vidtagas och i sammanhang dermed en rättvisare fördelning af dessa skattemedel anordnas, hvarvid äfven torde böra tagas i allvarsamt öfvervägande, huruvida icke hushållningssällskapens andel deraf kunde något minskas.

I sak anser jag således såväl kommunalskattekomiténs som motionärernas derpå stödda åsigt i berörda afseenden vara fullt riktig.

Äfven är jag af den mening, att en rättelse af de härofvan omförmälda förhållandena bör snarligen åstadkommas utan inväntan på lösningen af den invecklade och svårlösta hufvudfråga, hvarmed kommunalskattekomitén sammankopplat dessa.

Men såväl inom kommunalskattekomitén som inom utskottet hafva framhållits konstitutionella betänkligheter emot det föreliggande förslaget till förordning angående ändrad lydelse af § 10 i bränvinstillverkningsförordningen. Bränvinstillverkningskatten är nemligen en till staten ingående bevillning, om hvilken det enligt regeringsformen tillkommer Riksdagen ensam att besluta, och som enligt samma grundlag skall utgöras intill slutet af det år, under hvilket ny bevillning blifver af Riksdagen fastställd. Deremot torde man icke kunna säga, att den för andra än statsändamål afsedda »särskilda afgift», hvilken enligt motionärernas förslag skulle för inom landet tillverkad bränvin påföras tillverkaren, är af bevillnings natur. Att i en och samma förordning sammanföra två till sin konstitutionella art hvarandra så olika skatter synes icke böra förekomma. Vid sådant förhållande och då ifrågavarande förslag, sådan frågan nu föreligger, utgör förutsättning för öfriga föreslagna ändringar i bränvinslagstiftningen med undantag af det i motionen n:o 133 framställda förslaget om rättighet att bilda bränvinsbolag å landet, hvilket sistnämnda förslag jag för min del icke kan vara med om, kunna icke motionärernas förslag i oförändradt skick antagas.

Ifrågavarande anmärkningar böra enligt mitt förmenande på ett eller annat sätt leda till rättelse vid uppgörande af ett nytt förslag.

Man kunde t. ex. tänka sig, att frågan löstes på det sätt, att bränvinsförsäljningsafgiften nedsattes på sätt motionärerna föreslå, men att, i stället för den »särskilda afgiften», tillverkningskatten ökades, och att statsverket i ersättning till kommunerna m. fl. för de minskade försäljningsmedlen beviljade statsbidrag till bestridande af utgifter för vissa angifna ändamål. Så kunde exempelvis kommunerna erhålla bidrag till bestridande af deras fattigvård. Ett sådant förfaringssätt kunde lika väl anordnas som det, att statsverket nu lemnar bidrag till folkskoleväsendet. Och på det sättet kunde möjligen en lämpligare fördelningsgrund tillämpas än den nu föreslagna, efter folkmängden, hvarvid äfven hänsyn kunde tagas till den ekonomi, de olika stadssamhällena grundat på den andel de, enligt nuvarande bestämmelser, åtnjuta af bränvinsförsäljningsmedlen.

I allt fall är berörda fråga af så ingripande betydelse, att åt den samma bör egnas en allsidig utredning, hvilken borde med snaraste verkställas af Kongl. Maj:t.

Jag har därför ansett, att utskottet med anledning af förevarande motioner bort föreslå Riksdagen,

att Riksdagen, med anledning af herr Ivar Månsons med fleres förevarande motioner, måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t *dels* låta utreda, i hvad mån och på hvad sätt en ändring i gällande bestämmelser om beskattning af tillverknings och försäljning af bränvin må kunna vidtagas i syfte att bränvinsbeskattningen, hvad angår den del af berörda skatt, hvilken nu utgår såsom försäljningsafgift, måtte varda mera effektiv än hittills, samt derefter låta utarbета och för Riksdagen framlägga de förslag, som för viunande af nämnda syftemål kunna anses lämpliga, *dels ock* låta uppgöra och för Riksdagen framlägga förslag till bestämmelser, hvarigenom, derest bränvinsbeskattningen fortfarande såsom hittills anses böra uppdelas i tillverkningskatt och försäljningsafgift, en med billighet och rättvisa öfverensstämmande fördelning af försäljningsafgifterna må kunna åvägbringas, eller, i händelse det må finnas lämp-

ligare, att försäljningsavgifterna helt eller delvis in-
dragas till statsverket, tillbörligt vederlag må af staten
beredas kommuner och andra korporationer, som af
sagda avgifter nu åtnjuta del»;

af herr *Wittsell*, som instämt i den af herr *Ericsson* afgifna reservation;

samt, mot vissa delar af motiveringen, af herrar *Östberg*, *Brodin*,
Meyer, *Petri* och *Hedgren*.

Härjemte hafva herrar *Almström*, friherre *Trolle* och friherre *Klingspor*
begärt få antecknadt, att de icke deltagit i utskottets beslut i de i
detta betänkande omförmälda frågor.
